

משרד המשפטים
לשכת הדובר

ירושלים: ט' ניסן תשע"א
13 אפריל 2011
034-99-2011-001706

הודעה לעיתונות – תיק ליברמן

היועץ המשפטי לממשלה הודיע היום לשר החוץ וסגן ראש הממשלה, מר אביגדור ליברמן, באמצעות בא-כוחו, כי הוא שוקל להעמידו לדין פלילי בגין חשדות לעבירות שונות שבוצעו על ידו במהלך כהונתו כחבר כנסת וכשר בממשלה, כפי שיפורט בקצרה להלן. החלטת היועץ התקבלה לאחר שהועברה המלצת פרקליט המדינה, המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים) ומנהלת המחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה להעמיד את מר ליברמן לדין בעקבות חוות הדעת שהוכנה בפרשה זו, ולאחר הדיונים שהתקיימו בעקבות הגשתה בהשתתפות צוות נרחב של פרקליטים וגורמים מקצועיים בלשכת היועץ המשפטי לממשלה.

העבירות בהן נשקלת העמדתו לדין של ליברמן הן מרמה והפרת אמונים, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, הלבנת הון והטרדת עד. על-פי החשד, עבירות אלו נעברו בהתייחס לשליטה בחברות שאליהן הועברו כספים בהיקף של מיליוני דולרים, שמקורם באנשי עסקים פרטיים, ואשר התקבלו בין השנים 2001-2008 בתאגידים שהיו בשליטתו, במהלך כהונתו כחבר כנסת וכשר בממשלה.

בטרם קבלת החלטה סופית, ייערך, כנהוג, שימוע בפני היועץ המשפטי לממשלה - ככל שמר ליברמן יחפוץ בכך - במסגרתו יוכלו באי-כוחו להציג את טענותיו העובדתיות והמשפטיות, ואלה ייבדקו בפתירות, כמקובל. מסגרת הזמן לקיום השימוע תיקבע בהקדם בתיאום עם באי-כוחו של מר ליברמן.

הודעה דומה נמסרה היום על-ידי מנהלת המחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה, גם לעו"ד יואב מני, מר שרון שלום וגבי מיכל ליברמן-גילון, בגין מעורבותם בפרשה זו.

1. להלן תפורט תמצית החשדות בגינם נשקלת העמדתו לדין של מר ליברמן:
  - א. במרבית התקופה החל משנת 1996 ועד היום, מילא מר ליברמן תפקידים ציבוריים בכירים בשירות הציבורי, בכנסת ישראל ובממשלותיה. בין תפקידיו האמורים כיהן כמנכ"ל משרד ראש הממשלה, חבר כנסת, שר התשתיות, שר התחבורה, השר לעניינים אסטרטגיים, ומאז 31.3.2009 - סגן ראש הממשלה ושר החוץ, לצד חברותו בכנסת. התקופה הרלבנטית לחשדות המפורטים להלן היא החל מיום מינויו לראשונה כשר, בתאריך 7.3.2001, עת מונה לשר התשתיות.
  - ב. תחילה, לאחר פרישתו מתפקיד מנכ"ל משרד ראש הממשלה בשנת 1997 החל בפעילות עסקית ואחרת בארץ ובעולם, ועשה כן באמצעות שתי חברות שהקים בישראל ובקפריסין.
  - ג. על-פי החשד, לצד פעילותו של החברות, קיים מר ליברמן, מאז פרישתו ובמהלך התקופה הרלוונטית, מערכות קשרים עם אנשי עסקים בארץ ובחו"ל. במסגרת קשרים אלה התקבלו בחברות הללו, ומאוחר יותר גם בתאגידים נוספים שהקים כמפורט להלן, תקבולים כספיים בשיעור עתק, בין היתר, כאלה שמהותם וסיבת העברתם אליו, לא היו קשורים לתחומי פעילותם של אותם תאגידים, ולא שיקפו תמורה עבור פעילותם כאמור.
  - ד. בתחילת שנת 1998, כשנתיים לאחר פרישתו מתפקיד מנכ"ל משרד ראש הממשלה ופנייתו לעסקים פרטיים, פתח מר ליברמן גם בצעדים לקראת חזרתו לחיים הציבוריים. במסגרת זו, הקים את מפלגת "ישראל ביתנו"; בראשה התמודד בבחירות לכנסת, ובעקבות כך נבחר מטעמה ביום 7.6.99 כחבר כנסת מן המניין.
  - ה. לקראת מינויו של מר ליברמן לראשונה לשר ובמהלך תקופות כהונותיו הציבוריות הנוספות בשנים שלאחר מכן, וביניהן, **קשר קשר עם עורך דינו (להלן: "עו"ד מני") לגיבוש תוכנית, לצורך המשך הפעילות העסקית/פיננסית האמורה, שלא כדין**. לפי תוכנית זו, פעלו מר ליברמן ועו"ד מני באופן שיטתי ומכוון להסתרת אותה פעילות, תוך ביצוע מעשי מרמה שיטתיים ומתמשכים כלפי הציבור ומוסדות המדינה בניגוד לדין ולנורמות המחייבות את מר ליברמן מתוקף כהונותיו הציבוריות.
  - ו. על פי תוכנית המרמה האמורה, המשיך מר ליברמן במקביל לכהונותיו הציבוריות, לקיים את עסקיו הפרטיים, ובתוך כך המשיך גם ליהנות מהזרמתם של אותם תקבולים לחברות שבשליטתו, והכול תוך הפרת חובות הדיווח על פעילותו האמורה ותוך הגשת דוחות כוזבים על פעילותו ונכסיו השוטפים, דיווחים בהם היה מחויב בתוקף כהונותיו הציבוריות ובשל חובות הנאמנות שלו כלפי הציבור, כמפורט להלן. זאת עשה מר ליברמן באמצעות תאגידים חדשים שייסד או שרכש בישראל, בקפריסין ובאיי הבתולה הבריטיים (להלן: "התאגידים"),

שהגם ששמר על זיקה או על זכויות בהם, הם נרשמו ע"ש אחרים, שחלקם שימשו "אנשי קש" עבורו.

ז. במסגרת הקשר ולשם קידומו, הוסכם כי עו"ד מני יפעל להקמת תאגידים בחו"ל ולהמשיך פעילותם של תאגידים קיימים בחו"ל, יעמוד בקשר עם צדדים שלישיים ועורכי דין אחרים, וכן יפעל לביצוע הפעולות הפיננסיות בין החברות לבין עצמן, ובינן ובינן צדדים שלישיים, ובמידת הצורך יפעל להסוואת הפעולות הנ"ל, הכל על פי צרכיו של מר ליברמן, באופן שלא ייחשפו מעורבותו וחלקו בפעולות הללו.

ח. במסגרת זו, נותר מר ליברמן שלא כדון, במקביל לכהונותיו הציבוריות, הנהנה והמוטב לפעילות בתאגידים הללו, קיבל באמצעותם כספים, והשתתף לעיתים בניהולם, לרבות על דרך של קבלת דיווחים והכוונת החלטות ענייניות שונות שהתקבלו בעניינם מעת לעת.

ט. במקביל לפעילותם העסקית של התאגידים הללו (ככל שהייתה כזאת) – שעל-פי הקשר פעל ליברמן כאמור להרחקתה ממנו בעוד שהלכה למעשה הוסיף לקיימה שלא כדון - המשיך אפוא מר ליברמן להיות המוטב והנהנה בתאגידים אליהם זרמו התקבולים דלעיל. תקבולים אלה, בהיקף כולל של מיליוני דולרים, הוזרמו אל התאגידים - חלקם בתשלומים סדירים וחלקם באופן חד פעמי - מאותם אנשי עסקים בארץ ובחו"ל המקורבים אליו.

י. להלן תיאור קונקרטי של תמצית המעשים המיוחסים למר ליברמן:

על פי החשד הציג מר ליברמן מצג כוזב כלפי הציבור ומבקר המדינה, לפיו מכר במלואן את כל זכויותיו בחברות ואין לו כל נגיעה אליהן. זאת, על אף שהמשיך לקיים את עסקיו על-ידי אותם תאגידים, ונהנה מהזרמתם של אותם תקבולים לחברות שבשליטתו, והכול תוך הפרת חובות הדיווח על פעילותו האמורה ותוך הגשת דוחות כוזבים על פעילותו ונכסיו השוטפים, דיווחים בהם היה מחויב בתוקף כהונותיו הציבוריות ובשל חובות הנאמנות שלו כלפי הציבור. זאת עשה מר ליברמן באמצעות תאגידים חדשים שייסד או שרכש בישראל, בקפריסין ובאיי הבתולה הבריטיים (להלן: "**התאגידים**"), שהגם ששמר על זיקה לזכויות בהם, הם נרשמו ע"ש אחרים, שחלקם שימשו "אנשי קש" עבורו.

מר ליברמן נחשד כי יחד עם בא כוחו, עו"ד יואב מני, העתיק את פעילותו העסקית לתאגידים בחו"ל אשר הוקמו או נרכשו במטרה שלא ניתן יהיה לקשור בינם לבינו. ניהולן האדמיניסטרטיבי של החברות הופקד בידי משרד עורכי דין קפריסאי, על פי הנחיותיו של עו"ד מני, תוך הנחיה שלא להזכיר את שמו של מר ליברמן במסמכים ובתכתובות הקשורים לחברה וכן להימנע מהעברת מסמכים לישראל.

על פי החשד חברות אלו עמדו בקשרים פיננסיים עם מעגל מצומצם של אנשי עסקים מחו"ל שהם בעלי אינטרסים או אינטרסים פוטנציאליים בישראל, ביניהם **מרטין שלאף**, **מיכאל צ'רני**, **דן גרטלר** ו**דניאל גיטנשטיין**. אנשי העסקים אלה העבירו לחברות אלה סכומי עתק בתשלומים חד-פעמיים או עיתיים במשך תקופות ארוכות. מורכבות פעילות פיננסית זו סייעה להסתרת קשרי מר ליברמן לחברות ולכספים אלה.

כמו כן נחשד מר ליברמן כי לאחר פרישתו מתפקיד ציבורי בשנת 2004, פעל להקמתה של חברה נוספת, כאשר בעוד שבפועל הוא היה בעל השליטה בחברה והנהנה העיקרי מהכספים שהגיעו לחשבונה, הרי שכבעלת המניות בחברה נרשמה בתו, גבי מיכל ליברמן-גלון (שהיתה אז בת 21). לצורך הסוואת שליטתו בחברה והיותו הנהנה בה, גרם מר ליברמן להעברת דיווח כוזב לבנק, בניגוד להוראות חוק איסור הלבנת הון. הקמתה של החברה במבנה זה, אפשרה, לכאורה, למר ליברמן להמשיך ולקבל כספים בהיקף נכבד, וזאת גם לאחר שחזר לפעילות ציבורית בשנת 2006. בתקופה שבה לא שימש בכהונה ציבורית, השתמש מר ליברמן במישרין במרבית פירות פעילותה הפיננסית של החברה לצרכיו הפרטיים והפוליטיים. באמצעות חברה זו התקבלו תשלומים בסכום כולל של למעלה מ- \$2,500,000, כאשר מתוך סכום זה יותר מ- \$1,200,000 התקבלו בחברה בתקופה בה כיהן מר ליברמן בתפקידים ציבוריים.

יא. בהתנהלות זו, העמיד עצמו מר ליברמן במצב של תלות אפשרית באותם אנשי עסקים, או למצער במצב של חשש לניגוד עניינים בין פעילותו הציבורית לבין מחויבותו לאותם גורמים.

יב. במהלך כל התקופה הרלוונטית, בעיתות בהן שרת כנבחר ציבור, המשיך אפוא מר ליברמן ליהנות כבעל זכויות, באופן מלא או חלקי, במישרין או בעקיפין, מפעילות התאגידים ומתקבולים כאמור. זאת, הרחק מן העין הציבורית, תוך הפרת חובות הדיווח שחלות עליו בדין, ובדרכי הסתרה מכוונות מהציבור של פעילות זו, והכל – בדרכי מרמה ובאופן שמנע כל אפשרות של פיקוח על ניגודי עניינים פוטנציאליים בהתנהלותו.

יג. במהלך קיומה של חקירת משטרת ישראל את האירועים הללו, ובמטרה למנוע את חשיפת האמת וחשיפת פעילותו כאמור, מר ליברמן אף הטריד עד, (בכך ששוחח עם אחד המעורבים בפרשה על החקירה).

יד. כמו כן פעל מר ליברמן, כשר חוץ, לקידומו של אדם שמסר לו מידע חסוי אודות חיקור הדין שנעשה ע"י משטרת ישראל בחו"ל, אשר הגיע אליו במסגרת תפקידו כשגריר ישראל בבלרוס.

2. העבירות המיוחסות למר ליברמן בגין ההתנהלות המתוארת בתמצית לעיל הן:

- א. מרמה והפרת אמונים - עבירות לפי סעיף 284 לחוק העונשין.
- ב. קבלת דבר במרמה בנסיבות מתמירות - עבירות לפי סעיף 415 (סיפא) לחוק העונשין.
- ג. הלבנת הון - עבירה לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000, בצירוף סעיף 7 לחוק ובצירוף צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א-2001.
- ד. הטרדת עד – עבירה לפי ס' 249 לחוק העונשין.

3. העבירות המיוחסות לעו"ד יואב מני הן שותפות למרמה והפרת אמונים וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות. העבירות המיוחסות למר שרון שלום ולגב' מיכל ליברמן-גילון הן הלבנת הון וסיוע למרמה והפרת אמונים.

להלן נפרט את השתלשלות הטיפול בתיק:

4. כזכור, בעקבות ממצאי דו"ח מבקר המדינה לשנת 1999, שעסק בביקורת חשבונות הסיעות בתקופת הבחירות לכנסת החמש-עשרה, הורה היועץ המשפטי לממשלה דאז, בחודש פברואר 2000, על פתיחה בחקירה נגד מפלגת "ישראל ביתנו" ומר ליברמן, שעמד בראשה, בחשד לשוחד וקבלת תרומות אסורות על-פי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973. החקירה נוהלה על-ידי היחידה הארצית לחקירות הונאה, ובמסגרתה נעשו פעולות חקירה שונות, שכללו איסוף מסמכים רבים וגביית הודעות, לרבות בחיקורי דין בחו"ל. אף שמרבית פעולות החקירה בארץ מוצו עד לתום שנת 2001, הצורך בהמתנה לתוצאות חיקורי הדין שהתבצעו בחו"ל הביא לכך שתיק החקירה וסיכום החקירה, הועברו מהמשטרה לפרקליטות במאי 2005, ולאחר לימוד חומר החקירה העבירה המחלקה הכלכלית בפרקליטות את חוות דעתה בנוגע לדרך הטיפול בתיק בינואר 2006.

סמוך למועד זה, הועבר לרשויות האכיפה חומר חקירה חדש בעניינו של מר ליברמן, אשר העלה חשדות לביצוע עבירות של קבלת שוחד, הלבנת הון ורישום כוזב במסמכי תאגיד. בעקבות הגעת חומר החקירה החדש, שהיה לו קשר חלקי לחקירה המקורית, הורה היועץ המשפטי לממשלה דאז, באפריל 2006, לפתוח בחקירה גם של החשדות הנוספים נגד מר ליברמן. נוכח הזיקה בין חלק מהחשדות העיקריים, הוחלט בשלב זה שלא לפצל בין שתי החקירות.

5. בהתאם להוראת היועץ המשפטי לממשלה, החלה המשטרה (יאח"ה), בחודש מאי 2006 בחקירת החשדות החדשים כנגד מר ליברמן. החקירה לוותה מקרוב, נוכח רגישותה, על-ידי היועץ המשפטי לממשלה, פרקליט המדינה ומנהלת המחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה. במסגרת החקירה בוצעו פעולות חקירה רבות בארץ ובחו"ל, נחקרו עשרות חשודים ועדים, הוצאו עשרות צווי חיפוש והמצאת מסמכים, בוצעו חיפושים שונים במהלכם נתפסו אלפי מסמכים.

יצוין, כי ביחס לכ-1200 מסמכים שמקורם במשרדו של עו"ד יואב מני, בא-כוחו של מר ליברמן, נטען בשעתו על-ידי מר ליברמן, עו"ד מני ואחרים, לקיומו של חיסיון עו"ד-לקוח. טענה זו נדחתה על-ידי בית משפט השלום בתל-אביב, אשר הורה בדצמבר 2007 על מסירת מרבית המסמכים לעיון החוקרים. ערר על החלטה זו, שהוגש לבית המשפט המחוזי על-ידי

מר ליברמן ואחרים, נדחה, ורק באוגוסט 2008 לאחר שבית המשפט העליון דחה בקשה נוספת לערור על ההחלטה, הועברו המסמכים האמורים לידי המשטרה.

כאמור, **מרכיב משמעותי של החקירה התבצע במסגרת פעולות חקירה רבות בחו"ל, שכללו אחד-עשר חיקורי דין בשמונה מדינות שונות**, כאשר לצורך ביצוען היתה תלויה מערכת אכיפת החוק הישראלית בגרומים חיצוניים. מטבע הדברים, התקדמותם של חיקורי הדין, אשר ארכו זמן רב, לא היתה נתונה לשליטתם המלאה של גורמי אכיפת החוק בישראל.

6. באוגוסט 2008 החליט היועץ המשפטי לממשלה דאז, לגנוז את תיק החקירה נגד מר ליברמן בגין חשדות לעבירות על חוק מימון מפלגות, אשר נחקרו במסגרת התיק המקורי, וזאת בשל היעדר ראיות מספיקות לאישום. כמו כן הוחלט על גניזת התיק המקורי, מחוסר ראיות מספיקות, ככל שהוא מתייחס לחשדות בעבירות של מרמה והפרת אמונים ורישום כוזב במסמכי תאגיד בנוגע למפלגת "ישראל ביתנו", וכן בחשד לקבלת שוחד מדוד אפל. עם זאת, הודגש בהחלטה מאוגוסט 2008, כי חקירת החשדות נגד מר ליברמן בנושאים אחרים, בהם נבחן חשד לביצוע עבירות של שוחד, מרמה והפרת אמונים, רישום כוזב במסמכי תאגיד והלבנת הון, וכן חשד לביצוע עבירות נוספות ככל שאלו עלו מחומר החקירה, נמשכה במסגרת התיק המקורי והתיק החדש. **כפי שהובהר אז, החקירה התמקדה אפוא בחשדות הנוגעים לחומרים החדשים שהגיעו לידי התביעה בשנת 2006, ובחומר מהתיק הקודם רק ככל שיש לו זיקה לחשדות החדשים.**

7. באוגוסט 2009 העבירה המשטרה למחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה את תיק החקירה בפרשה. במקביל לבחינת חומרי החקירה והכנת חוות דעת משפטיות על-ידי המחלקה הכלכלית בפרקליטות נערכו מספר השלמות חקירה על-ידי המשטרה.

8. בפברואר 2010, לאחר חילופי הגברי במשרת היועץ המשפטי לממשלה, המשיך היועץ המשפטי לממשלה הנוכחי את הטיפול בתיק, וקיים מספר ישיבות עדכון עם הצוות שעסק בתיק.

לאחר דיונים שהתקיימו בלשכת פרקליט המדינה, ולאחר שנבחן חומר נוסף שהתקבל בעקבות חיקורי דין נוספים שבוצעו בחו"ל, הועברה ביולי 2010 חוות הדעת המסכמת של המחלקה הכלכלית שהתגבשה בדיונים אלה, אל היועץ המשפטי לממשלה.

במהלך החודשים האחרונים קיים היועץ המשפטי לממשלה סדרה של דיונים – בהשתתפות פרקליט המדינה, המשנה לפרקליט המדינה (פלילי), המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים), המשנה לפרקליט המדינה (אכיפה כלכלית), מנהלת המחלקה הפלילית בפרקליטות המדינה, מנהלת המחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה, הפרקליטים המלווים את החקירה, ופרקליטים נוספים.

בסופו של יום, לאחר דיונים מקיפים ובחינת מכלול חומר הראיות, הודיע היום כאמור היועץ המשפטי לממשלה לשר החוץ וסגן ראש הממשלה, מר אביגדור ליברמן, באמצעות בא-כוחו, כי הוא שוקל להעמידו לדין פלילי בגין חשדות לביצוע עבירות של מרמה והפרת אמונים, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, הלבנת הון והטרדת עד.

ב ב ר כ ה,

משה כהן, עו"ד
דובר משרד המשפטים